

B-uppsats i hållbar utveckling

Innehåll och genomförande

Uppsatsens syfte är att ge er goda färdigheter i att planera, genomföra och presentera ett vetenskapligt arbete inom ämnesområdet hållbar utveckling. Kraven på uppsatsens innehåll och utformning följer allmänna principer för vetenskaplig framställning (se vidare nedan). Rimlig omfattning på uppsatsen är ca 10-15 sidor, exklusive framsida, innehållsförteckning, källförteckning och eventuella bilagor. De betygskriterier som kommer att ligga till grund för bedömningen av ert arbete kommer att diskuteras under kursens gång (de finns också i slutet av detta dokument).

Idésskiss. Idéskissen görs för att ni, innan ni börjar genomföra själva studien, ska få en chans att ordentligt planera ert arbete och få återkoppling på hur ni tänkt er uppsatsen. I arbetet med idéskissen får ni stöd genom seminarier, men också i handledning och kamratåterkoppling. Idéskissen är själva grundplåten för uppsatsen, och den text ni producerar för skissen vidareutvecklas sedan till en fullständig uppsats. Idéskissen görs innan material-/datainsamling.

Handledning. Ni kommer att ha en handledare till förfogande för att behandla och diskutera svårigheter och utmaningar med uppsatsskrivandet. Mer specifika instruktioner lämnas ut senare.

Skrivargrupper. Uppsatsskrivande är i grunden en individuell prestation och process, men det är alltid bra att göra mycket av arbetet i en kollegial anda där ni stödjer varandra. Utöver handledningen tillkommer möjligheten att delta i skrivgrupper där ni tillsammans kan reda ut frågor, funderingar och svårigheter som uppkommer i arbetet med uppsatsen. Grupperna är i vissa fall också underlag för seminarier. Skrivargrupper träffas utanför schemalagd tid.

Uppsatskonferens. Den **4 mars** kommer samtliga uppsatser att presenteras och diskuteras vid CEMUS årliga uppsatskonferens. Upplägget kommer att vara som en traditionell akademisk konferens och kräver att ni har ett bra grepp om er frågeställning och kommit så långt i uppsatsskrivandet att ni kan presentera troliga eller preliminära resultat. Mer specifika instruktioner delas även ut i god tid innan.

Inlämning av uppsats. Den **24e mars, kl 09:00**, ska ni ta med er 5 exemplar av era uppsatser till Jakob och Saras kontor. Väl där görs gruppindelning inför opponeringen den 25 mars. OBS! Om ni är sena eller inte kommer, kommer ni att missa chansen att gå upp med era uppsatser. Det är därför mycket viktigt att ni meddelar oss på förhand om ni inte kan komma.

Opponering. Den **25 mars** kommer samtliga uppsatser att ventileras och opponeras på vid kursens avslutande seminarium. Opponeringen kommer att ske i mindre grupper, varje student kommer att ansvara för att opponera på en uppsats.

Reviderad slutversion. Efter seminariet omarbetas uppsatsen baserat på opponerens och seminariedeltagarnas synpunkter. Dock får endast mindre ändringar göras efter inlämningen den 25e mars, dvs. inga större innehållsmässiga ändringar gällande huvudargument, beröringspunkter eller resultat kan göras. **Reviderad slutversion lämnas in via Studentportalen (www.studentportalen.uu.se) senast den 28 mars kl. 23:59.** Genom att ni lämnar in den via Studentportalen sker en automatisk plagiatgranskning genom Urkund.

Förslag till arbetsgång & tidplan

- Sök och ta del av litteratur, andra uppsatser i ämnet etc., som belyser frågeställningen och som kan sätta det egna arbetet i ett sammanhang.
- Idéskissen över hur din studie ska se ut är viktig. Lägg ner tid och energi på den (se separat instruktion).
- Skriv en disposition som inkluderar alla bitar som ska ingå (som en innehållsförteckning). Anteckna kort under varje del vad du tänker dig att det ska stå om där. Dubbelarbete inte – använd dig av din idéskiss.
- Utarbeta en tidplan för arbetet, så detaljerad som möjligt.
- Samla in och bearbeta källmaterial/data.
- Dokumentera, sammanställ och presentera dina resultat.
- Reflektera över hur pålitligt ditt källmaterial är och över vilka svårigheter du har haft vid genomförandet av studien.
- Tolka och analysera resultatet i relation till syftet. Jämför med andra uppsatser & studiers resultat.
- Skriv färdigt alla delar i uppsatsen, kontrollera att den följer instruktionerna och att formalia är korrekt. Genomför stavningskontroll och grammatikkontroll.
- Skriv ut uppsatsen och läs igenom den. Var uppmärksam på språket – att läsaren guidas genom uppsatsen på ett logiskt och lättfattligt sätt och att allting är konsekvent – t.ex. att du verkligen gör det du i början säger att du ska göra. Låt gärna någon dag gå mellan det att du skrivit färdigt uppsatsen och det att du läser den, så att du får perspektiv på innehåll och text. Låt gärna någon annan läsa din uppsats och ge dig feedback.

OBS! Börja med skrivandet redan i samband med problemformuleringen och fortsätt kontinuerligt att skriva. Dels är det ofta så en uppsats "blir till", och dels är en text som du har bearbetat mycket och under lång tid bättre än en text som du skrivit igenom bara en gång vid slutet av processen. Tankar och idéer blir dessutom ofta till i själva skrivprocessen. Under processens gång kommer du kanske att justera t ex den ursprungliga frågeställningen och/eller sammansättningen av litteratur som du från början hade tänkt använda. Det är inte fel, utan sker helt enkelt som ett resultat av att uppsatsprocessen tog en lite annan väg än den du från början trodde att den skulle ta.

Uppsatsens disposition

Utgå ifrån denna disposition för att kontrollera att du får med allt som är viktigt. Du behöver inte använda dessa rubriker (men kan göra det om du vill), bara det framgår av varje kapitelrubrik vad kapitlet handlar om. Det är dock viktigt att följa ungefär ett upplägg där du först förklarar syfte, sedan pratar om teorier och metoder, fortsätter med att redovisa resultatet av din studie och sist diskuterar studiens resultat i relation till teorin och syftet. Om det är din första uppsats är det i princip ett krav att följa nedanstående disposition. Om du inte är väl bekant med uppsatsskrivande är det bättre att lägga kreativ energi på att hitta ett intressant ämne och ett spännande genomförande av studien än på att disponera uppsatsen på något totalt nydanande sätt. När du väl lärt sig vilka delar man bör få med kan du experimentera mer med dispositionen.Handledare bör alltid konsulteras innan du frångår dispositionen nedan.

Framsida

Ska innehålla huvudtitel + ev. undertitel, universitetens och Cemus namn, kursens namn, författare, handledare, datum.

Sammanfattning

Placeras som sida 2 i uppsatsen, direkt efter framsidan. Sammanfattningen ska vara max en A4-sida och innehålla den viktigaste informationen om uppsatsen: titel, författare, problemställning, syfte, viktiga teorier, metod, resultat och huvudslutsatser. En mening räcker för många av dessa delar.

Innehållsförteckning

Består av kapitelrubriker och sidnummer. Uppsatsens logiska uppbyggnad ska framgå av innehållsförteckningen – vilka delar behandlar syfte, teori/bakgrund, resultat mm.

1. Inledning med problemformulering och syfte

Kan innehålla följande underrubriker: **bakgrund** till studien, **problemformulering** (brett om problemet som du studerar), **syfte** (avgränsat till just det du ska titta på), **frågeställningar** (en eller flera, i punktform om du så vill), **hypotes** om du har en sådan, **avgränsning** av studien om detta behöver kommenteras, **definitioner** av termer om detta behövs, samt **upplägg** av uppsatsen om detta behöver kommenteras.

2. Teori/bakgrund

Här diskuterar du **teorier/den bakgrund** som är viktiga för din problemformulering, inklusive **litteratur** som du vill förhålla dig till. Du kan dela upp teoribiten med flera underrubriker om det känns relevant. Ta inte med teori/litteratur som inte är direkt relevant för det du vill göra. Om du vill använda dig av en specifik teori/ett förhållningssätt så beskriv det ordentligt, och **förhåll dig gärna också till kritik mot teorin** – vilka svagheter den kan ha exempelvis.

3. Metod

Under denna rubrik redogör du för den/de metod/er du valt och hur du har genomfört studien, från första avgränsningarna och urvalen till analys och presentation av insamlat material. Information som kan ingå är **var, hur och vid vilken tidpunkt du samlat in data**, hur du gjorde **urvalet** av vad du skulle samla in, hur **insamlingsprocessen** såg ut, **hur många** som deltog i enkäten/intervjuerna etc., hur du har **formulerat frågorna** du ställde och hur du har **hanterat problem** som dök upp under studiens genomförande. Om du har använt dig

av **hjälpmedel**, t.ex. databaser, laboratorieutrustning, spelat in intervjuer, tagit anteckningar, använt tolk eller assistent eller använt databehandlings- och analysverktyg ska du redogöra även för detta.

4. Empiri/resultat

Här redovisar du **resultaten** av din studie. Har du samlat in förstahandsinformation så bearbetar du den och presenterar kanske i form av en eller flera tabeller eller diagram (ifall du t.ex. gjort en enkätstudie), eller i löpande text där du beskriver t.ex. svaren på frågor i intervjuer. Dela upp resultaten i olika underkapitel om det annars blir långt eller om det finns tydliga delar av resultaten. Har du gjort intervjuer kan du illustrera viktiga punkter som kommit fram genom att citera saker som den intervjuade personen sagt. Det krävs att du ska ha spelat in intervjun för att du ska kunna göra detta, alternativt måste du ha skrivit ner exakt vad personen sa för att kunna citera. I annat fall kan du sammanfatta vad någon sa med dina egna ord.

5. Analys

Många brukar strukturera så att resultatdelen mest är en redovisning av resultaten, medan analysdelen går närmare in på att **analysera vad resultaten faktiskt visar och hur detta stämmer/inte stämmer med teorierna**. Tycker du inte att detta passar för din studie kan du välja att både redovisa resultat och analysera under en rubrik. Det gäller dock att vara tydlig med vad som är det faktiska resultatet och vad som är egen tolkning och analys (så att läsaren får möjlighet att ta ställning till om den tycker du har gjort en bra tolkning). Det är också viktigt att skilja på egna resultat och vad andra studier säger. Resonera kring resultaten och motivera varför du gör en viss tolkning av dem.

6. Slutsatser

Här **sammanfattar du kortfattat de viktigaste slutsatserna** från studien. Vad har resultaten visat? Vad säger detta om teorierna och litteraturen? Finns det utrymme att göra ett tillägg till existerande teorier/litteratur? Du kan ge några rekommendationer – både för framtida forskning/studier och för policy, men det är viktigt att poängtera studiens begränsningar i detta sammanhang – en studie som drar för stora växlar på begränsad data blir inte trovärdig.

Källförteckning

Separera publikationer och andra källor, t.ex. internetsidor och intervjuer, som ska komma under en separat underrubrik. Litteratur listas efter författarens efternamn. Om en författare har flera verk så listar man kronologisk med äldsta verket först. Källförteckningen ska vara konsekvent och göras enligt ett vedertaget system. Exempel på system hittar ni här <http://www.ub.uu.se/Sok/Soktips/Hur-skriver-du-referenser/>

Var noga med att varje hänvisning följer samma mönster, ända ned till kommatering, kapitalisering etc.

Bilagor/Appendix

Enkäter, intervjuguidar, längre tabeller från teoridelen eller långa resultattabeller kan läggas som appendix istället för att inkorporeras i texten. Använd urskillning när du lägger saker i appendix – alla resultattabeller som du gör behöver kanske inte finnas med i uppsatsen. Appendixen ska ha ett tydligt syfte att förklara mer om studien.

Annat viktigt att tänka på

Bilder, tabeller och diagram

Uppsatsen får gärna innehålla bilder, tabeller och diagram, men dessa ska vara motiverade och ge ett mervärde till texten, inte bara "fylla ut" sidorna. Alla bilder (figurer), tabeller och diagram ska ha en rubrik och dessutom ska man kommentera på dem i texten – låt aldrig en tabell stå för sig själv utan kommentar. Numrera bilder, tabeller och diagram separat och löpande i texten (ex. Tabell 1: Elevernas kunskaper i relation till kön och ålder, Figur 1: Eleverna längst bak i klassrummet har ett mindre intresserat kroppsspråk, Tabell 2: Elevernas kunskaper i relation till deras inriktning osv.) Referera till dessa i texten som "Tabell 2 visar att..." och inte "följande tabell visar...". Om du inte själv skapat tabellen/diagrammet ska du ange källa (Källa: Lundquist, 2008) och du ska alltid ange fotograf för bilder (Fotograf: Henrik Jonsson).

Litteraturhänvisningar i texten

I texten ska man ge litteraturhänvisningar när det inte är man själv som tycker/argumenterar för något. Detta förstärker argumentationen, eftersom man visar på att andra författare kommit till liknande slutsatser. Det är också viktigt att ge andra erkännande för sina resultat/studier. Var kritisk när du väljer vika källor du refererar till. Ju högre akademisk trovärdighet källorna har desto bättre. Sträva efter en hög andel publicerade artiklar och böcker och använd information från t.ex. nätet eller olika intresseorganisationers rapporter med urskillning. Du kan referera med parentes eller med fotnot, bara du är konsekvent i hela uppsatsen. Författarens efternamn och året på boken/artikeln räcker som referens. Har samma författare skrivit två böcker samma kan man skilja på dem så här: (Andersson, 1999b) och då ska det också stå 1999b i referenslistan. Vid citering ska citattecken användas och man måste ange sidnummer för citatet. Citatet måste vara ordagrant som författaren skrivit det. Vidare instruktioner på hur man hänvisar i texten hittar ni på samma länkar som för källförteckningen ovan. Det är även här mycket viktigt att vara konsekvent.

Etiska överväganden

Personer som syns tydligt på bild ska vara tillfrågade ifall du får använda bilden i uppsatsen. I de fall personer du intervjuat har en ställning som gör att de kan uttala sig om det de intervjuas om på ett trovärdigt sätt (t.ex. en forskare som kan uttala sig om ett ämne den forskar på, en företagsrepresentant som kan uttala sig om företaget, eller en kommunpolitiker som kan uttala sig om kommunens politik) så uppge namn och arbetstitel på personen, men de måste uttryckligen ha gått med på att du får använda deras namn och arbetstitel. Se till att få deras medgivande inspelat alternativt att de skriver under på att du får använda deras namn. Du bör också kontrollera att du inte har missuppfattat vad personen sa innan du citerar dem med namn. Vill de inte figurera med namn eller du bedömer att de inte har kompetens att uttala sig om frågan, så ska de vara anonyma. Du kan välja att hitta på en pseudonym, och/eller skriva "kommunpolitiker i Uppsala kommun", "medarbetare på medieföretag", eller annan lämplig beskrivning. Det är viktigt att det inte ska gå att lista ut av denna information vem personen är. Exempelvis är det dumt att skriva "VD på Uppsalas ledande renhållningsföretag" eftersom det enkelt går att ta reda på exakt vem det är. Personer som deltagit i en enkätstudie eller likande utan att ha någon officiell position ska alltid vara anonyma.

Uppsatsarbetet – en föränderlig process

När du väl börjar uppsatsarbetet kommer du snart att märka att det är en föränderlig process och att du kan stöta på olika oväntade problem eller spännande möjligheter som kommer att leda till att uppsatsen aldrig blir helt som du tänkt dig från början. Det är viktigt att inte låsa sig alltför mycket med avseende på forskningsfrågor och genomförande så att man kan vara lite flexibel när sådana förändringar sker. En intervjuperson kanske säger något som du tycker är väldigt intressant och som du vill ta med i studien trots att du inte tänkt på det från början. Försök då att göra det utan att hänga upp dig på att du inte tänkt göra så från början – det är omöjligt att förutse alla saker som kommer komma upp – hade det gått att göra skulle ju studien inte varit nödvändig överhuvudtaget.

UPPSALA
UNIVERSITET

Var öppen för att intervjua någon annan om det visar sig att personen du tänkt intervjua t.ex. är sjuk eller upptagen. Inser du under genomförandet av studien att du tagit på dig en alldeles för stor uppgift, försök att begränsa uppgiften då om det går – dra till exempel ner på antalet personer du ska intervjua eller mängden litteratur du tänkt läsa. Ännu bättre är att avgränsa uppgiften ordentligt från början så att du har möjlighet att istället lägga till ytterligare moment om du hittar något oförutsett som visar sig vara av intresse.

Bedömningskriterier

Bedömningskriterier för uppsatsen kommer att lämnas ut och diskuteras i början av kursen.

Lycka till!

Jakob, Sara och övriga medverkande i uppsatskursen